

Sabir Əvəz oğlu Zalov (Sabir Şirvan) Cəbrayılın Xələfli kəndindəndir. Şeir-sənət sevdalıdır. Şair Yasin Xəlilin redaktorluğu ilə "Könlümün közü" (3 sayılı Bakı Mətbəəsi "ASC, 2017) adlı şeirlərilə oxucuların görüşünə gəlib.

Yol azdırar dünya varı,
Hər insanın olmaz karı.
Dərd üzəndə dostu, yarı
Gör oddan don geyibdimi?

El arasında birinin dərddən-qəmdən əndişələnib - havalandığını ifadə etmək üçün "filankəs oddan köynək geymişdi" deyirlər. Sabirin kitabının adındakı "köz" ifadəsi, ələlxusus da "könlün közü" ifadəsi bir folklorşünas kimi mənim yadıma yuxarıdakı el ifadəsini saldı və qət etdim ki, bu kitabda dil açan misraların ruhunda o közün hərərəti-yağışı duyulacaqdır. Yanılmadım da. Yuxarıdakı bənddə həmin fikrin daşındığı göz önündədir: dostu-yoldaşı dərd-qəm üzəndə bax gör oddan don-köynək geyib havalanıbdımı, -deyə soruşur şair. Çünki haqsızlıq odu, - dünya varının-pulunun adamı yoldan çıxardıb - azğınlaşdırması, nəticədə ətrafındakılara karsız olması - işinə, gücünə yaramaması və soyuqqanlılıq, laqeydlik göstərməsi və s. kimi kapital dünyasının doğurduğu mənəvi fəsadlar bir ictimai kəder kimi daha çox hadisələrə həssas olan qələm adamlarını narahat edir, canına qor salıb odlandırır. Təsadüfi deyil ki, növbəti bənddə buna eyham vurulur:

Bitirsə bir çiçək hələ,
Könlü tikmək Uzunərə.
Göz qonşuya bircə kərə
"Kefin necə?" Deyibdimi?

Yəni harınlıq o həddə yetir, pul-var o qədər yol azdırır ki, qonşuya bir yön tutub kefini-halını da soruşmağı fikrindən keçirmir. Ona görə də növbəti bənddə şair bir xəbərdaredici signal da verir ki, "sərvət yığmaq deyildir şərt, axıradək yeyibdimi? Bəli, yazarın vəzifəsi ictimai bəlaları hamıdan tez və həm də iti bucaq

altında həssaslıqla görüb müşahidə edə bilməsi, onu qələmə alıb həyəcan fitini səsləndirməsidir.

Sabir Şirvana yurd nisgili də oddan don geyindirib. "Adı mələk, müqəddəs, özü cənnət Cəbrayıl" misralarıyla başladığı nümunənin son bəndində bu yağı birbaşa dilə gətirir:

İlham küskün, söz giley,
Sabir sənsiz yandı hey!

Hər guşəsi bir muzey,
İncəsənət Cəbrayıl.

"Cəbrayıl" adlı digər bir şeirində isə o, bu yağısını başqa tərzdə izhar edir:

Sabirə cənnətmiş isti qucağın,
Səndən ayrılalı qızdır ocağım.
Vəfasız həyatdan yox umacağım,
Səni azad görüb ölüm, Cəbrayıl.

Cəbrayıldan, Cəbrayılın isti qucağından ayrı düşəndən yanar ocağı qızdır-ışınmır şairin. "Hədsiz atəşlərə, oda qalandım, fərağın yandırdı, küləm, Cəbrayıl" deyib, əslində cismən yanıb-qurtarsa da, külə dönsə də, könlünün közünün qıyamətədek özünü yandıracağını bildirir, bu səbəbdən də "səni azad görəndən sonra ölüm, Cəbrayıl" arzusunu dilə gətirir ki, bəlkə ondan sonra onu yandırıb-qarsalayan həsrət atəşinin odu söne və rahatlıq tapan.

Sabir Şirvana oddan köynək geyindirən səbəb vətənin cənnətmisal qoynundan didərgin düşməsidir ki, həmin mənzərənin təsvirini "Dağlarım" adı altında verirdi şeirində aydınca görürük:

Vüqarlıdır, gah sərt olur, gah həlim,
Bardaş qursan hər çəməni bir kilim.
Çiliyotu, quşəppəyi, cincilim,
Hər çiçəyin, hər gülün öz adı var.

Yal-yamacı min ad ilə adlanır,
Quzqulağı duza bassan, dadlanır,
Yada düşər, alovlanır-odlanır,
Vücudumda bir tonqalın odu var.

Səndən uzaq düşən könlüm alçalı,
"Üzku bulaq", "Mirin qozu", "Alçalı",
Vüsalına Sabir haçan əl çalı?
Dodağımda təşnəliyin çatı var.

Bax budur ona oddan köynək geyindirən duyğuların mənbəyi: "bardaş qursan hər çəməni bir kilimi-xalını xatırladan" cənnət yerlərimiz "vücudunda bir tonqalın odunu çatıb-qalayıb" Sabirin. Ona görə də "dodağımda təşnəliyin çatı" ürəyidə - könlündə köz-köz olub misraların ruhuna səpələnib. Könlünün közündə bişirdiyi odlu-alovlu sözləri oxucuları ilə paylaşan Sabir Şirvan bəlkə də bir el bayatımızdakı fikrə ümid edib gözləyir ki, "varımı bir odu sönmüş könlümdən od apara". Amma könlümüzün yağısını bizi dəli - divanə edib, içimizi odlara salan vətən həsrətinin sona yetməsi söndürə bilər Tanrı vətənə gedən yolumuzu açsın!..

*Ş.əlifoglu,
fəlsəfə doktoru, dosent*